

Jakelussa mainitut

Hankkeen asettaminen poliisin hallintorakenteen arvioinnista ja kehittämisvaihtoehtoista osana poliisitoimialan vakauttamista

Sisäministeriö on päättänyt teettää riippumattoman arvioinnin poliisin hallintorakenteesta ja kehittämisvaihtoehtoista osana poliisitoimialan ja poliisin toimintaedellytysten vakauttamista. Poliisin organisaatiota ja johtamisjärjestelmää on muutettu merkittävästi 1990-luvun puolesta välistä lähtien kolmella hallintorakennemuutoksella (PORA I, II ja III). Uudistuksille asetettujen toiminnallisten, taloudellisten ja henkilöstöön liittyvien tavoitteiden saavuttamisesta ei ole tehty kattavaa ulkopuolista arviota. Erityisesti tämä koskee Pora III uudistusta ja siinä asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Aiemmin toteutetuille uudistuksille asetettujen tavoitteiden toteutumisen arviointi on kuitenkin tärkeää, koska jälkikäteinen arviointi tukee tulevien muutosten tarpeen arviointia. Käynnistettävä hanke on jatkoa aikaisempien vuosien poliisitoiminnan kehittämislle.

Poliisin määrärahojen käyttöä koskeneen selvityshenkilöiden raportin mukaan yhden viraston mallista on käyty keskustelua pidemmän aikaa. Mallin hyödyistä ja haitoista poliisille kuitenkin ei ole selkeää kuvaa. Tämän vuoksi on perusteltua selvittää asia ottaen huomioon poliisitoiminnan erityispiirteet ja -tarpeet sekä vaihtoehtoiset toteutusmuodot. Edelleen raportissa todetaan, että yhden viraston mallin hyötyjä ja haittoja ei poliisin osalta voida suoraan johtaa muiden hallinnonalojen tai ulkomaisten esimerkkien pohjalta, vaan asia vaatii poliisia koskevan perusteellisen selvityksen.

Suomen turvallisuus- ja toimintaympäristö on perustavanlaatuisesti muuttunut Venäjän hyökättyä Ukrainaan ja Suomen haettua NATO:n jäseneksi. Toimintaympäristön muutoksen arvioidaan ajankohtaisluonteon mukaan olevan pitkäkestoinen. Myös poliisin toimintaympäristö on muuttunut viimeisen viiden vuoden aikana aiempaa haasteellisemmaksi. Poliisille on myös säädetty uusia tehtäviä ja samalla poliisin vanhat tehtävät ovat pysyneet ennallaan.

Poliisin taloudellinen tilanne on vaikea, sillä poliisille valtion talousarviossa osoitetut määrärahat ovat olleet jo usean vuoden ajan riittämättömät suhteessa poliisin kasvaneisiin menoihin ja tarpeisiin. Määrärahavajetta on paikattu säännönmukaisesti merkittävässä määrin siirtyvän erän käytöllä ja lisätalousarvioilla, mikä vaikeuttaa pitkän aikavälin suunnittelua ja kehittämistä.

Osana poliisin lyhyen ja pitkän aikavälin poliisin toimintaedellytysten vakauttamista sisäministeriö on asettanut riippumattoman selvityshenkilön arvioimaan poliisin hallintorakennetta ja kehittämisvaihtoehtoja. Selvityshenkilöksi on kutsuttu varatuomari Juhapekka Ristola, joka luovuttaa raportin sisäministeriölle 31.3.2023 mennessä.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Sisäministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 26
00023 Valtioneuvosto

Kirkkokatu 12
Helsinki

0295 480 171
+358 295 480 171

09 160 44635
+358 9 160 44635

kirjaamo.sm@govsec.fi
www.intermin.fi

Ristolalla on aiempaa monipuolista osaamista ja kokemusta hallintorakenteisiin ja niiden ohjaukseen liittyvien uudistushankkeiden toteuttamisesta ja johtamisesta. Tällä hetkellä hän työskentelee digitalisaation edistämisen parissa Sitrassa.

On tärkeää, että työ tehdään hallinnollisesti poliisin ulkopuolella. Yhtä lailla tärkeää on toisaalta se, että selvitystyön tekijällä on käytettävissä kaikki tarvittava materiaali ja muu asiantuntemus. Poliisihallitus asettaa sovitun mukaisesti apulaispoliisipäällikkö Arto Karnarannan selvityshenkilön tueksi tuomaan selvitystyöhön poliisin toimialan asiantuntemusta.

Selvityksen tavoitteena on löytää keinoja, joilla poliisi voi paremmin huolehtia lakisääteisistä tehtävistään, vastata toimintaympäristön muutoksiin ja yhteiskunnan poliisille osoittamiin vaatimuksiin sekä varmistaa yhdenvertaisten poliisin palvelujen toteutuminen ottaen huomioon käytettävissä olevat voimavarat. Työssä on huomioitava poliisin asema merkittävänä julkisen vallan käyttäjänä sekä oikeusvaltion ja yhteiskuntarauhan ylläpitäjänä.

Poliisin hallintorakenteen riippumattoman ja vertailevan arvioinnin lisäksi tavoitteena on tuottaa perusteltuja kehittämisehdotuksia ja vaihtoehtoja. Valtionhallinnon toimintojen järjestämisessä noudatettavissa periaatteissa (2021) todetaan että: "Uudistuksia valmisteltaessa tulee pystyä perustelemaan se, miten käytännössä on tarkoitus saavuttaa uudistukselle asetetut tavoitteet – myös taloudellisuus ja tuottavuus. Lähtökohtana on, että uudistukset arvioidaan huolellisesti, johtopäätökset perustellaan ja koko arviointiprosessi selvityksineen sekä päätelmi-neen dokumentoidaan."

Selvityshenkilön tulee selvityksessään häntä tukevien tahojen tuella:

- tehdä PORA III -hallintorakennemuutosten vaikutuksista ja tavoitteiden toteutumisesta riippumaton arvio
- arvioida poliisin nykyisen hallintorakenteen toimivuus poliisin tuloksellisuuden, kustannustehokkuuden ja resurssien käytön vaikuttavuuden näkökulmasta
- arvioida Poliisihallituksen, poliisien valtakunnallisten yksiköiden sekä paikallispoliisin ohjausta, tehtäviä ja työnjakoa sekä toiminnan järjestämisen tarkoituksenmukaisuutta
- tehdä ehdotuksia, joiden avulla poliisi paremmin pystyy huolehtimaan lakisääteisistä tehtävistään, vastaamaan toimintaympäristön muutoksiin ja yhteiskunnan vaatimuksiin sekä toteuttaa yhdenvertaisesti poliisin palveluja ihmisten tarpeiden ja odotusten mukaisesti ottaen huomioon käytettävissä olevat voimavarat
- vertailla ja arvioida poliisin hallintorakennetta muiden erityisesti turvallisuusviranomaisten ja tarvittaessa muidenkin valtakunnallisten viranomaisten rakenteisiin
- esittää vaihtoehtoja poliisin hallintorakenteen kehittämiseksi ja premissejä eri vaihtoehtojen vaikutuksista (ml. kustannusvaikutukset) edellä mainittuihin työn tavoitteisiin sekä poliisitoiminnan tuloksellisuuteen ja resurssien käytön vaikuttavuuteen

Sisäministeriö asettaa selvitystyötä varten hankkeen. Selvityshenkilön työtä ohjaa sisäministeriön asettama ohjausryhmä. Ohjausryhmän puheenjohtajana toimii sisäministeriön kansliapäällikkö Kirsi Pimiä. Jäseninä ryhmässä ovat sisäministeriöstä hallinto- ja kehittämisosaston osastopäällikkö Jukka Aalto, poliisiosaston osastopäällikkö Tomi Vuori ja poliisijohtaja Stefan Gerkman, valtiovarainministeriöstä yksikön päällikkö finanssineuvos Tero Meltti ja finanssineuvos Markus Siltanen sekä Poliisihallituksesta poliisiylijohtaja Seppo Kolehmainen. Ohjausryhmän sihteerinä toimii poliisiosaston johtava asiantuntija Heidi Kankainen. Ohjausryhmä voi kutsua kokoukseen tarpeelliseksi katsomiaan asiantuntijoita. Nyt asetettava ohjausryhmä tulee toimimaan myös myöhemmin asetettavan poliisin toimintalähtöistä verkostanalyysia toteuttavan työn ohjausryhmänä.

Selvityshenkilö voi työssään kuulla tarpeelliseksi katsomiaan asiantuntijoita.

Sisäministeri

Krista Mikkonen

Poliisiylitarkastaja

Timo Kerttula

Jakelu	Oulun poliisilaitos, Arto Karnaranta
Tiedoksi	Poliisihallitus, Seppo Kolehmainen VM VKO Konsernipolitiikkayksikkö, Tero Meltti VM VKO Hallintopolitiikkayksikkö, Markus Siltanen SM Sisäministeriö, Kirsi Pimiä SM HKO Hallinto- ja kehittämisosasto, Jukka Aalto SM PO Poliisiosasto, Tomi Vuori SM PO Poliisitoiminnan ohjausyksikkö, Heidi Kankainen SM PO Poliisitoiminnan ohjausyksikkö, Stefan Gerkman

VN/25160/2022-SM-4

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: